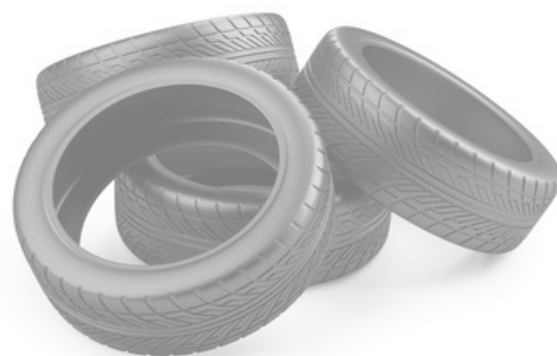

**INFORMACJA Z KONTROLI
PRAWIDŁOWOŚCI ETYKIETOWANIA
OPON POD KĄTEM EFEKTYWNOŚCI
PALIWOWEJ
I INNYCH PARAMETRÓW**

Warszawa, 2018 r.

INFORMACJA Z KONTROLI PRAWIDŁOWOŚCI ETYKIETOWANIA OPON POD KĄTEM EFEKTYWNOŚCI PALIWOWEJ I INNYCH PARAMETRÓW

WSTĘP

W 2017 r Polska wzięła udział w projekcie pt. „Działania w ramach nadzoru rynku opon 2015 (MSTYR15) (zwanym dalej: „projektem unijnym”), koordynowanym przez organizację PROSAFE, w którym uczestniczą organy nadzoru rynku z 15 krajów członkowskich Unii Europejskiej (Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Estonia, Finlandia, Niemcy, Irlandia, Łotwa, Litwa, Luxemburg, Polska, Rumunia, Hiszpania, Szwecja) oraz Turcja¹. Inspekcja Handlowa realizowała zadania wynikające z założeń niniejszego projektu, jak również zgodnie z Planem Kontroli Inspekcji Handlowej na rok 2017. Działania Inspekcji Handlowej polegały na ocenie oznakowania opon, przeglądzie dokumentacji technicznej, jak również przeprowadzeniu badań laboratoryjnych.

Powyższy projekt jest finansowany z programu Unii Europejskiej z zakresu badań i innowacji Horizon2020, zgodnie z umową grantową nr 696124 zawartą z organizatorem projektu – fundacją PROSAFE z siedzibą w Brukseli.

Kontrole prawidłowości oznakowania opon prowadziły wszystkie wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej, natomiast czternaście z nich wzięło udział w projekcie unijnym.

Wojewódzkie inspektoraty IH zgodnie z założeniami programu kontroli wynikającymi z projektu unijnego do kontroli w ramach projektu MSTYR15, typowały opony wytwarzane przez podmioty należące do:

- ETRMA (European Tyre & Rubber Manufacturers Association = Europejskiego Stowarzyszenia Producentów Opon i Ogumienia);
- ITMA (Imported Tyre Manufacturers Association = Stowarzyszenie Producentów Opon Importowanych) oraz pozostałych producentów.

Kontrolą objęto łącznie 158 przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży opon oraz pojazdów, w tym 12 dostawców opon (importerów), 138 dystrybutorów opon oraz 8 dostawców i dystrybutorów pojazdów, w których mogą zostać zamontowane opony wybrane przez konsumentów. Ocenie poddano 1 163 partie oferowanych do sprzedaży opon, z czego 1 111 zostało zbadanych w ramach projektu unijnego. W wyniku podjętych działań kontrolnych uwagi wniesiono do 32 partii opon z uwagi na brak lub niewłaściwe oznakowanie oraz zakwestionowano 12 partii w wyniku oceny dokumentacji technicznej (powyższe wyroby zostały zakwestionowane, w toku kontroli prowadzonych w ramach projektu unijnego).

¹ <http://www.mstyr15.eu/index.php/en/>

Celem kontroli było dokonanie oceny prawidłowości oznakowania opon zgodnie z rozporządzeniem (WE) Nr 1222/2009², które określa obowiązki dla dostawców (producentów lub importerów) oraz dystrybutorów opon i pojazdów w zakresie oznakowania opon. Dodatkowo, co wynika z założeń projektu MSTRY15, celem kontroli była wymiana doświadczeń organów nadzoru rynku w zakresie kontroli oznakowania, kontroli dokumentacji technicznej oraz pobranie opon do badań laboratoryjnych w celu oceny 2 parametrów, tj.:

- oporu toczenia (ang.: rolling resistance, RR),
- przyczepności na mokrej nawierzchni (ang.: wet grip, WG).

Badania laboratoryjne w powyższym zakresie były prowadzone przez laboratorium UTAC CERAM we Francji.

1. Ustalenia kontroli

Inspekcja Handlowa sprawdzała czy przedsiębiorcy wywiązują się z obowiązków, nałożonych rozporządzeniem (WE) Nr 1222/2009, na dostawców (producentów lub importerów) oraz dystrybutorów opon i pojazdów, a odnoszących się do etykietowania opon.

W toku prowadzonych działań kontrolnych inspektorzy ocenili **1 163** partie (**1 111** w ramach projektu MSTRY15) oferowanych do sprzedaży opon znajdujących się u dostawców (importerów) oraz dystrybutorów opon i pojazdów. Kontrolą zostało również objętych 28 przedsiębiorców prowadzących sprzedaż internetową.

Inspektorzy dokonujący kontroli sprawdzali czy **dostawcy opon** (producenci/upoważnieni przedstawiciele lub importerzy), zapewni, aby dostarczane dystrybutorom czy konsumentom opony posiadały **naklejkę** na bieżniku opony lub **drukowaną etykietę** w odniesieniu do każdej partii, zawierającą klasę efektywności paliwowej, klasę i wartość pomiarową zewnętrznego hałasu toczenia, jak również klasę przyczepności na mokrej nawierzchni. Powyższe informacje powinny również zostać umieszczone przez dostawców w technicznych materiałach promocyjnych, w tym na stronach internetowych. Dostawcy opon mają również obowiązek przechowywać przez 5 lat po udostępnieniu na rynku ostatniej opony danego typu. W toku kontroli Inspekcja Handlowa zażądała udostępnienia tej dokumentacji w celu zweryfikowania, czy informacje przekazywane konsumentom były poprawne.

W przypadku **dystrybutorów**, oferujących opony bezpośrednio konsumentom, inspektorzy Inspekcji Handlowej sprawdzali czy opony umieszczone w punktach sprzedaży zostały opatrzone **naklejką** umieszczoną przez

dostawców lub uwidoczniono **etykiety** w bezpośredniej ich bliskości, tak aby konsument mógł się z nią zapoznać przed zakupem, porównać parametry poszczególnych opon i wybrać najbardziej dla siebie odpowiednią. Natomiast w przypadku, gdy opony nie były uwidocznione w miejscu sprzedaży, (np. w sklepach internetowych lub w miejscach, gdzie konsument nie może sam zobaczyć produktów, bo znajdują się one na zapleczu), sprawdzano czy dystrybutorzy udzielali informacji o ww. parametrach opon na stronach internetowych czy w katalogach lub broszurach udostępnionych konsumentowi przed zakupem. Ponadto w przypadku opon C1, C2 i C3 (najpopularniejszych używanych przez konsumentów) dystrybutorzy podają klasę efektywności paliwowej, wartość pomiarową zewnętrznego hałasu toczenia oraz, w stosownych przypadkach, klasę przyczepności na mokrej nawierzchni na rachunkach wystawianych użytkownikowi końcowemu przy zakupie opon lub wraz z tym rachunkiem.

Również u **dostawców i dystrybutorów pojazdów**, u których jest możliwość zamontowania wybranych przez konsumenta opon, sprawdzano czy są przekazywane informacje na temat każdej z oferowanych opon, w zakresie klasy efektywności paliwowej, klasy przyczepności na mokrej nawierzchni oraz klasy i wartości pomiarowej zewnętrznego hałasu toczenia, jeszcze przed wyborem konkretnej opony. Powyższe informacje powinny zostać zawarte, co najmniej w technicznych materiałach promocyjnych (np. technicznych instrukcjach, broszurach, ulotkach i katalogach drukowanych, elektronicznych czy on-line), a także na stronach internetowych.

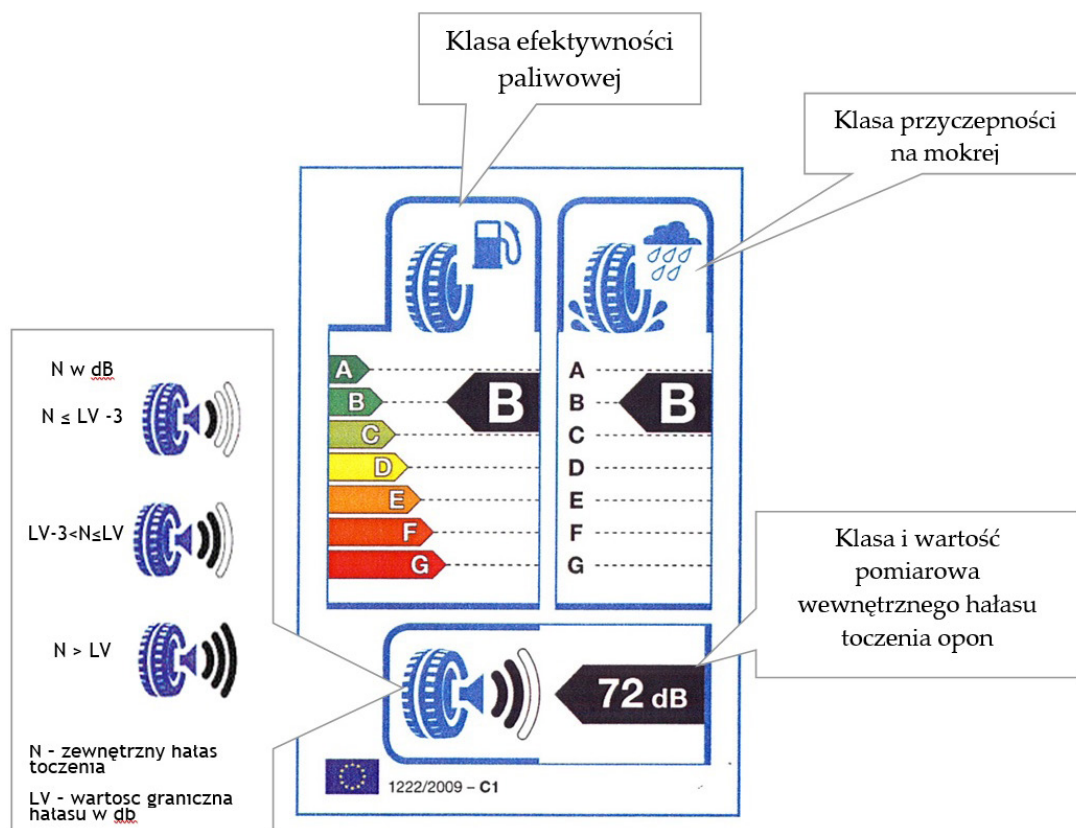
Oceniając prawidłowość oznakowania opon w toku kontroli inspektorzy, sprawdzali również czy wymagane prawem informacje były łatwe do odczytania, zrozumienia, a w przypadku, gdy dla danego typu opon istnieją różne klasyfikacje w zależności od wymiaru lub innych parametrów, czy podany był zakres parametrów opon od najlepszych do najgorszych.

Dokonując oceny oznakowania poddanych ocenie 1 163 partii opon stwierdzono, że w większości były one zgodne z wymaganiami ww. rozporządzenia, zastrzeżenia wniesiono do 32 partii, z uwagi na:

- niepodanie klasy efektywności paliwowej, klasy przyczepności na mokrej nawierzchni oraz klasy i wartości pomiarowej zewnętrznego hałasu toczenia na oferowanych do sprzedaży wyrobach lub na stronie internetowej,
- niezgodność formatu etykiety z wzorem i specyfikacją etykiety zawartym w treści rozporządzenia.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1222/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów (Dz. U. UE. L. z 2009 r. Nr 342, s.46 z późn. zm.)

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) Nr 1222/2009 oznakowanie opon powinno przedstawiać się w następujący sposób.

Inspektorzy kontrolujący u dostawców i dystrybutorów pojazdów nie mieli zastrzeżeń w stosunku do pozostałych opon do informacji przekazywanych na temat każdej z oferowanych opon w zakresie klasy efektywności paliwowej, klasy przyczepności na mokrej nawierzchni oraz klasy i wartości pomiarowej zewnętrznego hałasu toczenia, jeszcze przed wyborem konkretnej opony.

W toku kontroli stwierdzono również, że w przypadku 12 partii opon przedsiębiorcy nie udostępniali konsumentom na dowodzie zakupu bądź na odrębnie sporządzonej ulotce stanowiącej nieodłączny element sprzedanych opon informacji m.in. o klasie efektywności paliwowej, wartości pomiarowej zewnętrznego hałasu toczenia oraz klasie przyczepności na mokrej nawierzchni.

2. Kontrola dokumentacji technicznej

W celu oceny rzetelności informacji umieszczanych przez przedsiębiorców w oznakowaniu opon, inspektorzy ocenili dokumentację techniczną odnoszącą się do 148 partii opon. Zastrzeżenia wniesiono do dokumentacji 12 partii opon, m.in. z uwagi na brak danych wymaganych przepisami roz-

porządzenia (WE) 1222/2009 oraz regulaminu EKG ONZ nr 117³, tj. np.:

- brak informacji o organie udzielającym homologacji lub upoważnionej placówce technicznej,
- brak numeru identyfikacyjnego produktu (kodu sprzedaży, numeru partii itp.),
- niepodanie klasy opon (C1, C2, C3),
- niewskazanie nazwy i adresu występującego o homologację,
- nieujęcie numeru sprawozdania,
- niepodanie danych producenta i nazwy firmowej lub opisu handlowego,
- niepodpisanie dokumentu przez osoby odpowiedzialne.

Stwierdzono również, że na etykiecie opony wskazano wyższą klasę przyczepności na mokrej nawierzchni oraz niższą wartość pomiarową hałasu toczenia niż wynikająca z przedłożonych badań.

3 Regulamin nr 117 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) – Jednolite przepisy dotyczące homologacji opon w odniesieniu do emisji hałasu toczenia i przyczepności na mokrych nawierzchniach lub oporu toczenia.

W związku z powyższym wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej wystosował wystąpienie do przedsiębiorców w celu wyjaśnienia oraz uzupełnienia otrzymanej dokumentacji technicznej. Trzech przedsiębiorców dostało brakujące dokumenty, które nie budziły wątpliwości.

3. Badania laboratoryjne

Jednym z założeń projektu unijnego było również przeprowadzenie badań laboratoryjnych w zakresie 2 parametrów, tj.:

- oporu toczenia,
- przyczepności na mokrej nawierzchni i sprawdzenia czy rzeczywiste wartości dotyczące oporu toczenia czy przyczepności na mokrej nawierzchni były zgodne z deklaracją przedsiębiorców zawartą w oznakowaniu pobranych do badań opon.

Wojewódzkie inspektoraty IH w ramach projektu unijnego pobrały do badań laboratoryjnych 10 partii opon (3 partie opon zimowych i 7 partii opon letnich).

Badania przeprowadzone przez laboratorium wykazały, że wszystkie opony pobrane do badań spełniały kryteria wskazane w oznakowaniu w zakresie oporu toczenia oraz przyczepności na mokrej nawierzchni, a tym samym informacje przekazywane konsumentom były rzetelne i prawdziwe.

Podsumowanie

Inspekcja Handlowa w I i II kwartale 2017 r. skontrolowała 1 163 partie opon u 158 przedsiębiorców. Wyniki kontroli wskazują, że przedsiębiorcy zasadniczo spełniali obowiązki informacyjne związane z oznakowaniem opon zgodnie z unijną legislacją. Kontrola wykazała bardzo niewielką liczbę uchybień (zakwestionowano 2,7 proc. partii pod kątem oznakowania), co daje podstawę do przyjęcia twierdzenia, że odbiorcy - czy to konsumenci czy też podmioty gospodarcze - mają zapewnione kompletne informacje wymagane przepisami prawa, pozwalające na właściwy, rzetelny i prawidłowy dobór opon do użytkowanych pojazdów. Biorąc pod uwagę powyższe wyniki badań nasuwa się wniosek, że przedsiębiorcy posiadają wystarczającą wiedzę i świadomość obowiązujących przepisów prawa w zakresie etykietyowania opon. Również wyniki badań przeprowadzonych w ramach projektu unijnego MSTYR15, potwierdziły rzetelność informacji uwidacznianych przez przedsiębiorców w oznakowaniu. Konsumenci, kupując daną oponę mogą mieć pewność, że spełni ona pewne oczekiwania, którymi się kierują w zakresie co najmniej dwóch parametrów badanych laboratoryjnie, tak istotnych z punktu widzenia użytkowania tych wyrobów, a mianowicie: oporu toczenia oraz przyczepności na mokrej nawierzchni.

Jednocześnie w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej skierowali 48 wystąpień pokontrolnych, postavili 38 żądań porządkowo-organizacyjnych oraz nałożyli jeden mandat karny w kwocie 250 zł.

Opracowanie:

Departamentu Inspekcji Handlowej UOKiK